Sosiaali- ja terveysvaliokunta

StV@eduskunta.fi

Täydennys 24.6.2021 annettuun vastineeseen sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta (105/2021 vp)

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa 24.6.021 annetun vastineen täydennyksenä seuraavaa:

Maahantulijoilta vaadittavan toisen koronavirustestin poistaminen

STM toteaa täydennyksenä 24.6.2021 annettuun vastineeseen sosiaali- ja terveysvaliokunnassa esitetyn pyynnön mukaisesti koskien toisen testin poistamisen vaikutuksesta kokonaan tai 1. rokotteen saaneilta seuraavaa:

Vastineessa 24.6.2021 on käsitelty toisen testin poistamista kokonaan ja siitä muodostuvaa riskiä ulkomailta tulevien tartuntojen osuudessa sekä mahdollisten virusmuunnosten osalta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) arvion mukaan maahantuloa edeltävällä koronavirustestauksella voidaan todeta ja ehkäistä noin 10 prosenttia maahan tulevista koronavirustatunnoista. Maahan tulon jälkeen tehtävä toinen testauskerta on sen sijaan erittäin tehoka havaitsemaan ja ehkäisemään tartuntoja. THL:n arvion mukaan kahdesti tehtävä testaus ja testien välinen sosiaalisten kontaktien välttäminen voi ehkäistä yli 80 prosenttia maahan tulevista tartunnoista. Pelkästään maahantuloa edeltävällä testauksella on erityistä arvoa mikäli maahan tullut henkilö ei noudata sosiaalisten kontaktien välttämistä tai viipyy maassa lyhyemmän aikaa.

Euroopan tautien valvonnan ja ehkäisyn keskuksen (ECDC) 23.6.2021 julkaistun riskinarvion mukaan riski koronaviruksen niin sanotun delta (Intia) muunnoksen rajat ylittävään leviämiseen on erittäin suuri. ECDC suosittaa, että mikäli maan rokotuskattavuus kahdella rokoteannoksella ei ole riittävä estämään delta –muunnoksen leviämistä, tulisi maan, ennen maahantuloa tehtävän koronatestin lisäksi harkita maahan tulevien matkustajien asettamista pakolliseen karanteeniin, jota voidaan lyhentää maahantuloa jälkeisellä toisella koronavirustestillä. Ainoastaan täyden rokotussarja saaneet ja taudin jo aiemmin sairastaneet voitaisiin ECDC:n mukaan vapauttaa maahantuloa edeltävästä ja maahantulon jälkeisestä koronavirustestauksesta.

Suomessa koronavirusrokotteiden annosväli on tällä hetkellä 12 viikkoa, eikä valmisteyhteenvedon mahdollistama 3-4 viikkoa. Tästä johtuen Suomessa täyden rokotussarjan saaneiden osuus väes-

töstä on noin 14 prosenttia alhaisempi kuin EU –maissa keskimäärin. Täyden rokotussarjan saaneiden matalampi väestöosuus korostaa välttämättömyyttä edelleen ylläpitää vaatimusta maahantulon jälkeisestä toisesta koronavirustestistä.

Sosiaali- ja terveysministeriö ei näe tässä tilanteessa edellytyksiä sille, että yhden rokoteannoksen saaneet voitaisiin vapauttaa testauksesta, ja toisaalta maahantulon jälkeinen 2. testi on ehdottomasti tarpeellinen kaikille, jotka eivät ole saaneet täyttä rokotesarjaa tai sairastaneet koronaa 6 kuukauden sisällä. ECDCn suosittamaa karanteenia voidaan joutua Suomessakin käyttämään tartuntatautilain 60 §:n mukaisilla päätöksillä.

Koronaviruksen ilmaantuvuuteen perustuva maiden riskiperusteinen sääntely

STM toteaa täydennyksenä 24.6.2021 annettuun vastineeseen sosiaali- ja terveysvaliokunnalle riskimaaperusteisesta sääntelystä seuraavaa:

Euroopan tautien valvonnan ja ehkäisyn keskus (ECDC) on 23.6.2021 julkaissut uuden riskinarvion, joka on liitteenä. Ohessa myös toiseen dokumentti, jossa todetaan koronarokotteiden puutteellinen teho erityisesti 1. annoksen jälkeen ja erityisesti delta (Intia) virusmuunnosta vastaan.

Koronaviruksen delta –muunnos, joka tarttuu noin kaksi kertaa aiempia virusmuunnoksia tehokkaammin ja joka voi myös aiheuttaa enemmän vakavaa, sairaalahoitoon johtavaa koronavirustautia, leviää parhaillaan eri EU –maissa. Tässä tilanteessa johonkin ilmaantuvuusrajaan perustuva ja asetuksella säädettävä lista maista, joista saapuviin matkustajiin ei kohdennettaisi terveysturvallisuustoimia ei ole perusteltua koska maiden koronavirustilanne ja virusmuunnosten osuus tapauksista voivat muuttua erittäin nopeasti. Asetuksella säädettävä malli ei reagoisi riittävän nopeasti matkustukseen liittyvän epidemiariskin muutoksiin.

Riskiperusteinen malli ei myöskään täyttäisi matkustajille ja matkanjärjestäjille tärkeää ennakoitavuutta siitä minkälaiset terveysturvallisuusvaatimukset matkustukseen liittyvät. Kaikkiin matkustajiin kohdentuva malli, jossa täysin rokotettuihin ja taudin sairastaneisiin ei kohdistu testausvaatimuksia, mutta näiden puuttuessa edellytetään sekä ennakko- että toista testauskertaa on matkustajille hyvin ennakoitavissa ja torjuu tehokkaasti nopeasti vaihtuvasta epidemiatilanteesta aiheutuvaa virusmuunnosten epidemiauhkaa.

Kuntien ja kuntayhtymien ostopalvelut

STM toteaa täydennyksenä 24.6.2021 annettuun vastineeseen sosiaali- ja terveysvaliokunnalle kuntien ja kuntayhtymien ostopalveluiden osalta seuraavaa:

Resurssien turvaamisen näkökulmasta on olennaisen tärkeää, että viranomaisilla on mahdollisuus käyttää ostopalveluita. Sosiaali- ja terveysministeriö yhtyy Mäenpään näkemykseen siitä, että sääntely on tältä osin epäjohdonmukainen, sillä 16 g §:n 6 momentin sääntelystä on valmistelussa jäänyt pois maininta siitä, että myös viranomaisen tehtävää hoitavalla henkilöllä olisi mahdollisuus saada tieto 16 a §:ssä tarkoitetun todistuksen sisällöstä. Sosiaali- ja terveysministeriö kuitenkin katsoo, että epäjohdonmukaisuus tulisi poistaa ensisijaisesti niin, että 16 g §:n 6 momenttia täydennettäisiin siten, että myös viranomaisen tehtävää hoitavalla henkilöllä olisi mahdollisuus saada tieto em. todistuksen sisällöstä. Tämä on tarpeen erityisesti todistusten tarkistamiseen tarvittavien resurssien turvaamiseksi.

Edellä esitetyn vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa, että 16 g §:n 6 momenttia voitaisiin muuttaa esimerkiksi seuraavasti:

> 16 g §
> Covid-19-tautia koskeva luotettava todistus
>
> ---
>
> Kunnan ~~ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän~~ palveluksessa olevalla *tai sen tehtävää hoitavalla henkilöllä* on oikeus saada tieto henkilön esittämän todistuksen sisällöstä, käsitellä henkilön antamia 1-4 momentissa tarkoitettuja henkilötietoja sekä tehdä 39 §:ssä tarkoitettuun tapauskohtaiseen rekisteriin merkintä 16 a §:n 1 momentissa tarkoitetun todistuksen mukanaolosta, jos käsittely on välttämätöntä 16 a -16 e §:ssä säädettyjen tehtävien vuoksi.

Perustuslakivaliokunta kuitenkin kiinnitti huomiota siihen, ettei lakiehdotukseen sisälly säännöksiä hallintotehtävän siirtämisestä ostopalveluna hoidettavaksi, eikä sääntelyä arvioida tältä osin perustuslain 124 §:n näkökulmasta säätämisjärjestysperusteluissa. Lakiehdotuksen 16 g §:n 6 momentin mukaan vain kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän palveluksessa olevalla on oikeus saada tieto henkilön esittämän todistuksen sisällöstä ja käsitellä momentissa mainittuja henkilötietoja. Perustuslakivaliokunta totesi, että maininta viranomaisen tehtävää hoitavasta henkilöstä on syytä poistaa lakiehdotuksen 16 a §:n 3 momentista.

Perustuslain 124 § edellyttää, että asiasta säädetään lailla ja tehtävän siirto on tarpeen säädetyn tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi. Siirto ei saa myöskään vaarantaa perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia.

Kuntalain (40/2015) 9 §:n 1 momentin mukaan kunta tai kuntayhtymä voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palvelujen tuottajalta. Saman säännöksen 2 momentin mukaan julkisen hallintotehtävän kunta voi kuitenkin antaa muulle kuin viranomaiselle vain, jos siitä erikseen lailla säädetään.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä ei kuitenkaan voida antaa muulle kuin viranomaiselle.

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, ettei todistuksen tarkastamisen osalta ole kyse sellaisesta merkittävästä julkisen vallan käyttämisestä, ettei sitä voitaisi antaa muun kuin viranomaisen hoidettavaksi. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, ettei todistuksen luotettavuuden arviointi olisi pelkästään todistusta tarkastavan tahon arvioitavissa, sillä ehdotus sisältää säännöksen (16 g §) siitä, millaista todistusta voitaisiin pitää luotettavana ja todistuksen aitouden tarkastaminen olisi tältä osin selkeästi kuvattu suoraan laissa.

Toisaalta, mikäli toimijalla heräisi epäilys todistuksen luotettavuudesta, tultaisiin asiaa selvittämään myös viranomaisen toimesta, eikä sitä suoraan arvioitaisi epäluotettavaksi. On otettava huomioon, että todistuksen mukanaolo ei ole maahantulon edellytys, joten myöskään epäaidon todistuksen mukanaolo ei lähtökohtaisesti aiheuttaisi sellaisenaan muita toimenpiteitä kuin velvollisuuden osallistua testiin tai arvioinnin siitä, tulisiko henkilön maahantulo evätä tai hänet käännyttää näitä toimenpiteitä koskevien säännösten nojalla. On kuitenkin otettava huomioon, että väärän todistuksen antaminen viranomaiselle on säädetty rikoslaissa rangaistavaksi. Tällöin kuitenkin toimivalta esitutkinnan suorittamisesta olisi poliisilla, ei kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntatautien vastustamistyöstä vastaavan viranomaisen palveluksessa olevalla eikä sen tehtävää hoitavalla henkilöllä.

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että ehdotetun todistuksen tarkastamisoikeuden mahdollistaminen ja oikeus saada tieto todistuksen tietosisällöstä olisi mahdollista perustuslain124 §:n estämättä ulottaa koskemaan myös viranomaisen todistusten tarkastustehtävää hoitaville yksityisille toimijoille.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että ehdotettu tarkastusoikeuden siirto on 124 §:n edellyttämällä tavalla tarkoituksenmukaista todistusten tarkastusten järjestämiseksi tarkoituksenmukaisella tavalla, jotta tarkastustoiminta voitaisiin järjestää mahdollisimman tehokkaasti – vaarantamatta kuitenkaan muuta julkisen terveydenhuollon toimintaa. Tällä tavoin tarkastuksia olisi ministeriön näke-

myksen mukaan mahdollista toteuttaa laajemmin kuin turvautumalla ainoastaan viranomaisten palveluksessa oleviin henkilöihin. Tämä turvaisi osaltaan sääntelyn tehokkuuden toteutumista ja myös tehostaisi ja edesauttaisi ulkomaista alkuperää olevien covid-19-tartuntojen ja mahdollisten virusmuunnosten pääsyn Suomeen.

Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan tehtävän siirto ei myöskään vaarantaisi perusoikeuksien toteutumista, oikeusturvaa tai muitakaan hyvän hallinnon vaatimuksia, sillä todistuksen mukanaolo ei ole edellytys maahantulolle, mutta todistuksen puuttumisen perusteella henkilö voitaisiin velvoittaa covid-19-testiin, näin toimittaisiin myös silloin, kun todistuksen aitoutta olisi syytä epäillä. Testiin velvoitettaessa todistuksen aitoutta voitaisiin ennen testiä arvioida uudelleen viranomaisen palveluksessa olevan henkilön toimesta. Myös mahdollista maahan pääsyä tai käännyttämistä koskeva harkinta tehtäisiin aina viranomaisen toimesta, jolloin myös todistuksen aitoutta voitaisiin arvioida uudelleen.

Lisäksi on otettava huomioon, että todistuksen tarkastamiseen ei liity viranomaiselle tyypillistä päätöksentekoa. Jos henkilöllä olisi mukanaan ehdotetun 16 g §:n mukainen todistus, hänellä ei olisi velvollisuutta osallistua covid-19-testiin maahan tullessaan tai jos hänellä ei olisi mukanaan ko. todistusta hänet ohjattaisiin osallistumaan joko heti maahantulopaikalla järjestettävään covid-19-testiin tai 24 tunnin kuluessa muualla järjestettävään testiin. Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan tässä arvioinnissa esimerkiksi ostopalveluna hankitun yksityisen terveydenhuollon toimijan osaaminen terveyteen liittyvän todistuksen oikeellisuudesta ja aitoudesta voisi jopa parantaa henkilön oikeusturvaa ottaen huomioon, että terveystietojen käsittely ja erilaisten terveyteen liittyvien todistusten tarkastaminen ovat terveydenhuollon ammattihenkilöille tyypillisesti kuuluvia tehtäviä.

Terveydenhuollon resurssit

Lausunnoissa tuotiin esille, että toimenpiteet kuormittavat kohtuuttomasti terveysviranomaisia. Hallituksen esityksessä on tunnistettu ehdotuksen vaikutukset terveydenhuollon resursseihin. Terveydenhuollon resurssien ja testauskapasiteetin riittävyyttä olisi mahdollista turvata muun muassa matkustusrajoitusten asteittaisella purkamisella kuten hallituksen muistiossa on todettu ja kuten tähänkin asti on toimittu. Näin Suomeen saapuvien matkustajien määrä kasvaisi vähitellen. Samanaikaisesti rokotukset etenevät matkustajien lähtömaissa, mikä lisää rokotustodistuksen kanssa matkustavien osuutta. Kun rajat ylittävä liikenne lisääntyy hallitusti asteittain rokotuskattavuuden samanaikaisesti kasvaessa, toimintaan tarvittavan työmäärän ei arvioida ylittävän terveydenhuollon kapasiteettia rajanylityskunnissa, matkustajien kotikunnissa eikä heidän oleskelualueillaan. Hallituksen esityksessä on kuitenkin tunnistettu, että testien järjestämisessä ja seurannassa sekä testauskapasiteetin riittävyydessä voisi kuitenkin olla ajallisesti ja alueellisesti haasteita.

Matkustusmäärien lisääntyessä kuntien on harkittava, miten tarvittavat terveysturvallisuustoimenpiteet toteutetaan parhaalla mahdollisella tavalla käytettävissä olevat resurssit huomioiden. Todistusten tarkastamisessa voidaan hyödyntää digitaalisia palveluita ja todistusten sähköisiä lukusovelluksia. Nämä nopeuttavat todistusten tarkastamista ja vapauttavat henkilöresurssia.

Rajat ylittävän liikennemäärän lisääntyessä kaikkien maahantulijoiden ennakkotodistuksia ei ole mahdollista tarkastaa, vaan ennakkotodistusten tarkastaminen pistokoeluonteisesti on resurssien hallinnan ja riittävyyden näkökulmasta ainoa vaihtoehto. Pistokoetarkastuksia on tällöin tärkeää kohdentaa riittävällä laajuudella ja tiheydellä eri rajanylityspaikoilla sekä kohdentaa tarkastuksia enemmän niihin paikkoihin, joissa pistokoetarkastuksista saadut tulokset edellyttävät tarkastusten lisäämistä.

Valvonta

Oikeusministeriö on lausunnossaan todennut, että tulisiko valvonnasta säätää erikseen kuten on säädetty esim. väliaikaisessa 59 a §:ssä. Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että valvontavastuu kuuluisi nyt ehdotettujen pykälien osalta samoille tahoille kuin tartuntatautilaissa yleensäkin eikä sitä ole ehdotettu uusille viranomaistahoille esim. Liikenne-ja viestintävirastolle, kuten edellä mainitussa 59 a §:ssä.

Covid-19-testien toteutumisen valvonta on kunnan terveysviranomaisten vastuulla. Kunnan velvollisuutena on tartuntatautilain 9 §:n mukaisesti järjestää alueellaan tässä laissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveystyötä siten kuin kansanterveyslaissa (66/1972), terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja tässä laissa säädetään. Tartuntatautien vastustamistyöhön kuuluu tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittämiseksi tai torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinnällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. Kunnassa on oltava kuntaan virkasuhteessa oleva tartuntataudeista vastaava lääkäri. Lääkärin on otettava selvää epäillyn tai todetun tartuntataudin laadusta ja sen levinneisyydestä sekä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi.

Tartuntatautilain 8 §:n (Torjuntatyö aluetasolla) mukaan aluehallintovirasto sovittaa yhteen ja valvoo tartuntatautien torjuntaa alueellaan. Aluehallintovirasto valvoo, että sairaanhoitopiirien kuntayhtymät ovat varautuneet alueellisesti terveydenhuollon häiriötilanteita varten. Aluehallintovirasto valvoo torjuntatyön säännösten mukaista toteuttamista sekä kansallisten suunnitelmien ja sosiaali- ja terveysministeriön päätösten toimeenpanoa.

Tartuntatautilain 12 §:n (Torjuntatyön valvonta) mukaan tartuntatautien torjuntatyön lainmukaisuuden valvonta ja siihen liittyvä ohjaus kuuluu aluehallintovirastolle toimialueellaan. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa aluehallintovirastojen toimintaa valvonnan ja siihen liittyvän ohjauksen toimeenpanossa, yhteensovittamisessa ja yhdenmukaistamisessa. Lisäksi Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto valvoo tartuntatautien torjuntatyön lainmukaisuutta ja antaa siihen liittyvää ohjausta erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat, usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat, asiat, jotka liittyvät olennaisesti Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa käsiteltävään muuhun sosiaalihuoltoa tai terveydenhuoltoa taikka terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan valvonta-asiaan sekä asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään.

Rikosoikeudellinen laillisuusperiaate

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että perustuslakivaliokunnan mielestä lakiehdotuksen 87 a §:n rangaistussäännös on sinänsä kielellisesti selkeä ja täsmällinen ja siihen sisältyy asianmukaisesti viittaukset kysymyksessä oleviin käyttäytymisnormeihin sekä luonnehdinta rangaistavasta teosta. Rikosoikeudellinen laillisuusperiaate edellyttää kuitenkin valiokunnan vakiintuneen blankorangaistussääntelyä koskevan käytännön mukaan, että rangaistavan käyttäytymisen alan ilmaisevat aineelliset säännökset tulisi pyrkiä kirjoittamaan rikosoikeudelliselta sääntelyltä vaadittavalla täsmällisyydellä (ks. esim. PeVL 12/2021 vp, 58 kohta). Tältä osin ehdotettu rangaistavan käyttäytymisen kokonaisuutta koskeva sääntely muodostuu valiokunnan mielestä huomattavan monimutkaiseksi (ks. esim. 16 a §:n 2 momentti). Sosiaali- ja terveysvaliokunnan on selkeytettävä sääntelyä.

Edellä mainitun vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa, että 16 a §:n 2 momenttia selkeytetään esimerkiksi seuraavasti:

> 16 a §
>
> *Covid-19-tautia koskeva todistus Suomeen saavuttaessa*
>
> ---
>
> Jos Suomen kansalaisella tai Suomessa vakinaisesti asuvalla ulkomaalaisella on mukanaan *todistus vähintään 14 vuorokautta ennen Suomeen saapumista saadusta covid-19-rokotussarjasta tai enintään kuusi kuukautta aikaisemmin sairastetusta laboratoriovarmistetusta covid-19-taudista*, hänen ei tarvitse osallistua 16 b §:ssä tarkoitettuun covid-19-testiin. Jos hänellä on mukanaan *todistus hänelle enintään 72 tuntia ennen Suomeen saapumista tehdyn covid-19-testin negatiivisesta tuloksesta*, *hänen on osallistuttava 16 d §:ssä tarkoitettuun covid-19-testiin*.

Lasten rikosoikeudellinen vastuu

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen kannalta kaikki alle 18-vuotiaat ovat lapsia. Ehdotettu sääntely tekee kuitenkin eron yli 16- ja alle 16-vuotiaiden lasten välillä, koska vuonna 2005 tai sitä aikaisemmin syntyneet lapset on rajattu pois todistusvaatimuksen kohderyhmästä. Hallituksen esityksessä tätä perustellaan sillä, että alle 16-vuotiaat lapset matkustavat todennäköisesti vanhempiensa seurassa ja vanhempien esittämä todistus laskee myös lapsen tartuntariskiä (s. 68). Perustuslakivaliokunnan mielestä alle 18-vuotiaat lapset on myös esityksen perusteluissa mainituista syistä syytä rajata covid-19-testin laiminlyöntiä koskevan rikkomuksen ulkopuolelle.

Edellä mainitun vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa, että 87 a §:ää muutetaan esimerkiksi seuraavasti:

87 a §

Covid-19-testin laiminlyöntiä koskeva rikkomus

Jos 18-vuotta täyttänyt henkilö tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö 16 b §:n 1 momentissa tai 16 d §:n 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden osallistua covid-19-testiin, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta*, covid-19-testin laiminlyöntiä koskevasta rikkomuksesta* sakkoon.

Kuntien ja kuntayhtymien toteuttamisvastuu

Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että lakiehdotuksen mukaan eräät tehtävät voisivat kuulua kunnalle tai kuntayhtymälle. Sääntelystä ei kaikilta osin välittömästi käy ilmi, miten tehtävät jakautuisivat niiden kesken. Tehtäviin sisältyy julkisen vallan käyttöä ja niillä on merkitystä perusoikeuksien toteutumisen kannalta. Sääntelyä tehtävien toteuttamisvastuusta on täsmennettävä.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että kunnan velvollisuutena on tartuntatautilain 9 §:n mukaisesti järjestää alueellaan tässä laissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveystyötä siten kuin kansanterveyslaissa (66/1972), terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja tässä laissa säädetään. Tartuntatautien vastustamistyöhön kuuluu tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittämiseksi tai torjumiseksi tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sai-

rastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinnällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. Kunnassa on oltava kuntaan virkasuhteessa oleva tartuntataudeista vastaava lääkäri. Lääkärin on otettava selvää epäillyn tai todetun tartuntataudin laadusta ja sen levinneisyydestä sekä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että käytännössä kunnat huolehtivat Suomeen saapuvien henkilöiden todistusten tarkastamisesta ja covid-19-testauksesta eikä siten sairaanhoitopiirien tehtäväksi ole välttämätöntä säätää ko. tehtäviä.

Lisäksi valiokunnan saamissa lausunnoissa oli viitattu viranomaisen käsitteeseen 16 a §:n 3 momentin poistumiskiellon antamisessa ja kysytty, tulisiko senkin olla annettavissa "viranomaisen palveluksessa olevan henkilön" toimesta (kuten momentin alkuosan oikeus on kirjattu) eikä "viranomaisen" eli esim pysyvän toimielimen päätöksellä. Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa, että 16 a §:n 3 momentissa ja 16 b §:n 2 momentissa poistumiskiellon antaminen on syytä rajata vain virkasuhteessa oleviin esim. tartuntataudeista vastaava lääkäri, koska poistumiskielto rajoittaa perusoikeuksiin kuuluvaa henkilön liikkumisvapautta.

Edellä mainitun vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa, että 16 a §:n 3 momenttia, 16 b §:n 2 momenttia, 16 e §:ää ja16 g §:n 6 momenttia voitaisiin muuttaa esimerkiksi seuraavasti:

16 a §

Covid-19-tautia koskeva todistus Suomeen saavuttaessa

Edellä 1 momentissa tarkoitettu todistus on Suomeen saavuttaessa pyynnöstä esitettävä kunnan ~~tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän~~ tartuntatautien vastustamistyöstä vastaavan viranomaisen palveluksessa olevalle henkilölle tai sen tehtävää hoitavalle henkilölle. Todistus voidaan tarkastaa myös sähköisesti. Kunnan ~~tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän~~ tartuntatautien vastustamistyöstä vastaava viranomainen voi kieltää henkilön poistumisen osoittamastaan paikasta todistuksen tarkastamiseksi. Poistumista koskeva kielto saa olla voimassa enintään kolme tuntia.

---

16 b §

Covid-19-testi Suomeen saavuttaessa

Kunnan ~~tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän~~ tartuntatautien vastustamistyöstä vastaava viranomainen voi kieltää henkilön poistumisen osoittamaltaan covid-19-testauspaikalta 1 momentissa tarkoitettuun covid-19-testiin osallistumisen varmistamiseksi. Poistumista koskeva kielto saa olla voimassa enintään kolme tuntia.

16 e §

Neuvontavelvollisuus

Sen lisäksi mitä hallintolain (434/2003) 8 §:ssä säädetään, kunnan ~~tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän~~ tartuntatautien vastustamistyöstä vastaavan viranomaisen on annettava Suomeen saapuville neuvontaa terveysturvallisista toimintatavoista ja covid-19-testauksesta sekä vastattava tartuntatautilakia ja menettelyjä koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

16 g §

Covid-19-tautia koskeva luotettava todistus

Kunnan ~~ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän~~ palveluksessa olevalla *tai sen tehtävää hoitavalla henkilöllä* on oikeus saada tieto henkilön esittämän todistuksen sisällöstä, käsitellä henkilön antamia 1-4 momentissa tarkoitettuja henkilötietoja sekä tehdä 39 §:ssä tarkoitettuun tapauskohtaiseen rekisteriin merkintä 16 a §:n 1 momentissa tarkoitetun todistuksen mukanaolosta, jos käsittely on välttämätöntä 16 a -16 e §:ssä säädettyjen tehtävien vuoksi.